

Vastgestelde besluitenlijst Algemeen Bestuur Nationaal Programma Groningen

Datum: 8 april 2024

Tijd: 15:00-17:00 uur

Locatie: Gemeentehuis Oldambt, Johan Modastraat 6, Winschoten

Aanwezig:

Johan Remkes - Nationaal Programma Groningen

Susan Top - provincie Groningen

Henk Emmens - provincie Groningen

Esther Pijs - ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Chris Kuijpers - ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Koen Schuiling - gemeente Groningen

Cora-Yfke Sikkema - gemeente Oldambt

Adriaan Hoogendoorn - gemeente Midden-Groningen

Annalies Usmany-Dallinga - gemeente Eemsdelta

Henk Jan Bolding - gemeente Het Hogeland

Herman Rinket - Groninger Gasberaad

Frans Keurentjes - uit het midden van de agrarische sector

Anita Winter - uit het midden van het bedrijfsleven

Jouke de Vries - uit het midden van de kennisinstellingen

Esther Borstlap - uit het midden van de woningcorporaties

Bas Wallis de Vries - uit het midden van de zorginstellingen

Nienke Baars - Nationaal Programma Groningen

Anna Weijer - Nationaal Programma Groningen

Gert-Jan Swaving - Nationaal Programma Groningen

Afwezig:

Johan Visser - uit het midden van de chemische industrie

Marloes van der Meij-Hingstman - Nationaal Programma Groningen

Nr.	Agendapunt
1.	Opening, vaststelling agenda De voorzitter heet in het bijzonder Chris Kuijpers welkom, na zijn periode van afwezigheid en meldt dat Johan Visser (mogelijk enige tijd) afwezig is.
	Presentatie
2.	Casusuitwerking Caspar van den Berg Caspar van den Berg presenteerde de opzet en eerste bevindingen van het lopende onderzoek dat de Rijksuniversiteit Groningen in opdracht van het bestuur heeft uitgevoerd. In dit onderzoek wordt aan de hand van de casus Fascinating uitgewerkt hoe de gelaagde governancestructuur (Triple helix model) in de praktijk kan werken. Deze governancestructuur functioneert overigens niet uitsluitend ten behoeve van Fascinating, ook de andere baanbrekers passen erin, waarbij

enkel sprake zal zijn van differentiatie op operationeel niveau. In het onderzoek is gekeken naar verantwoordelijkheden en rollen binnen Fascinating op drie niveaus: strategisch (GR), tactisch (Stichting) en operationeel (uitvoeringsorganisatie/overheids-NV). Daarnaast wordt in kaart gebracht hoe het Triple helix model scoort op de zes criteria uit het afwegingskader (zoals gepresenteerd in het vorige onderzoek 'Aan het stuur, voor de regio').

Uit het onderzoek blijkt dat hoewel in het triple-helix model nog steeds sprake is van bestuurlijke complexiteit, de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren op strategisch/tactisch/operationeel niveau duidelijker en eenduidiger worden. Deze functiescheiding is nodig voor de uitvoeringskracht (slagkracht) en maakt heldere en vertrouwensvolle samenwerkingsrelaties mogelijk. Vertrouwen is ook belangrijk in de uitwerking en uitvoering van het model, dat tijd in beslag zal nemen. Ook maakt het model, door gebruik te maken van een overheids-NV, risicodragende investeringen mogelijk. De onderzoekers benadrukken dat borging van maatschappelijk draagvlak en het aanhaken van agrariërs aandacht verdient. Verder zijn specifieke kenmerken van Fascinating benoemd, die mogelijk verschillen van de andere baanbrekers. Specifiek voor Fascinating geldt dat het programma bestond voordat het idee van de baanbrekers in beeld kwam en daardoor een eigen ontstaansgeschiedenis heeft. Daarnaast gaat Fascinating met name over grote bedrijven en investeringen, terwijl bij andere baanbrekers meer kleinere ondernemingen betrokken zijn. Dit zorgt voor een andere dynamiek. De onderzoekers bevelen aan om hier rekening mee te houden bij invulling van het model op de andere baanbrekers. Alle baanbrekers vallen binnen hetzelfde governance-model (de GR en daaronder de overheidsstichting), waarbij per baanbreker maatwerk mogelijk is op het operationele niveau, bijvoorbeeld in de vorm van een specifiek voor die baanbreker op te richten overheids-NV.

Het bestuur ziet de complexiteit van het governancevraagstuk en vindt dat de presentatie het geheel concreter maakt. Vanuit het bestuur is een aantal aandachtspunten benoemd:

- Rollen, taken en verantwoordelijkheden moeten helder zijn. Slagkracht is daarbij van belang.
- Rolvastheid moet geborgd worden.
- Het moet helder zijn wie waar verantwoordelijk voor is en op welke wijze verantwoording wordt afgelegd, inclusief de positie van raden en Staten.
- De wijze waarop het maatschappelijk middenveld wordt aangehaakt.
- Innovaties kunnen plaatsvinden dankzij overheidssubsidies. Het is van belang om inzicht te hebben in wat er gebeurt als deze niet opleveren wat verwacht werd.
- Er is behoefte aan meer inzicht in hoe publieke en private middelen zich tot elkaar verhouden en hoe besluitvorming eruitziet (wat zijn de kaders en wie gaat waarover).
- Er is gevraagd naar advies over de overgang naar dit gelaagde governance-model.

Er is afgesproken dat de onderzoekers de genoemde aandachtspunten meenemen bij de verdere uitwerking van het rapport. Dit rapport wordt geagendeerd voor het AB van 6 mei 2024.

Ter besluitvorming

3.	Aangepaste opdracht beoordelingscommissie Op 5 februari 2024 heeft het AB ingestemd met een aanpassing van de opdracht aan de beoordelingscommissie, met als doel de beoordeling van uitvoeringsprogramma's beter mogelijk

te maken. Naar aanleiding van dit besluit zijn gesprekken gevoerd met de beoordelingscommissie en is geconcludeerd dat een aanpassing van het reglement van de commissie niet nodig is. De beoordeling van uitvoeringsprogramma's past binnen de kaders die het huidige reglement biedt. De commissie heeft aangegeven wel graag een nadere specificatie van haar opdracht van het bestuur te ontvangen als het gaat om de beoordeling van uitvoeringsprogramma's. Met input van de commissie is een aantal elementen gedefinieerd dat van belang is voor de toetsing van uitvoeringsprogramma's aan het programmakader. Deze elementen zijn beschreven in een duidingsbrief die voorlag.

De duidingsbrief heeft bij bestuursleden de indruk gewekt dat er sprake zou zijn van toetsing op een gedetailleerd niveau en meer controle. Het bestuur wil een toename van bureaucratie voorkomen. Daarnaast zou in de duidingsbrief benoemd moeten worden dat het onderzoek naar executiekracht aanleiding heeft gegeven tot het opstellen van de duidingsbrief. Ook wordt inzicht gevraagd in de stand van zaken van alle actiepunten naar aanleiding van het onderzoek executiekracht. Dit komt terug in het bestuur.

Besluiten:

- Het bestuur verzoekt het programmabureau om de brief aan te passen op de besproken elementen en de aangepaste brief in een schriftelijke ronde door het DB te laten vaststellen.
- Verzending van de brief aan de onafhankelijke beoordelingscommissie vindt plaats na vaststelling van de aangepaste brief door het DB.

4. Besluitvorming projecten

In februari en maart heeft de onafhankelijke beoordelingscommissie adviezen uitgebracht die ter besluitvorming voorlagen.

Daarnaast heeft het bestuur benadrukt dat communicatie over projecten meer aandacht verdient. Zo zou bij projecten met een fysieke locatie zichtbaar moeten zijn dat deze (mede) zijn gefinancierd door Nationaal Programma Groningen. Provincie en gemeenten kunnen vereisten omtrent communicatie opnemen in subsidiebeschikkingen. Het bestuur verzoekt tevens om dit te agenderen in het overleg van de communicatiemedewerkers van de betrokken overheden.

Besluit:

- Het bestuur heeft ingestemd met de volgende adviezen:
  - Drie projecten van de provincie:
    1. Tijd voor Toekomst (P75)*
    2. Mentaal Gezond Groningen (P76)**
  - Eén project van de gemeente Eemsdelta:
    1. Samenkrachtig Eemsdelta (E25)**
  - Eén project van de gemeente Groningen:
    1. Bloeiend perspectief (G25)
  - Twee Toukomstprojecten:
    1. Veldatlas (T33b)**
    2. Oogst van Groningen (T21)***

	<p>* Met dien verstande dat nog aan de voorwaarden wordt voldaan, die opnieuw ter beoordeling aan de onafhankelijke beoordelingscommissie worden voorgelegd (NB. inmiddels is aan deze voorwaarden voldaan, dit is door de beoordelingscommissie positief beoordeeld).</p> <p>** Met dien verstande dat nog aan de voorwaarde(n) wordt voldaan, waarvan de afhandeling is gemandateerd aan de programmadirecteur.</p> <p>*** Dit advies is beoordeeld door de programmadirecteur aangezien zij mandaat heeft om projecten met een bijdrage van 50.000 euro of minder te beoordelen. Het advies is (na verzending van de vergaderstukken) in een schriftelijke ronde voorgelegd aan het DB. Tijdens de vergadering heeft het DB ingestemd met dit advies.</p>
5.	<p>Voorstel CAO-stijging Vergelijkbaar met een eerder afgesproken procedure rondom verhoogde bouwkosten, lag een voorstel voor over hoe om te gaan met loonkostenstijging waarbij administratieve lastendruk zoveel mogelijk wordt vermeden.</p> <p><u>Besluit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het bestuur stemt in met het voorstel voor het opvangen van stijgende personele kosten binnen de huidige trekkingsrechten, waarbij administratieve lastendruk zoveel mogelijk wordt vermeden.
6.	<p>Concept verslag AB 5 februari 2024 Het concept verslag van de vergadering op 5 februari 2024 lag ter vaststelling voor. Naar aanleiding van het verslag kwam de wijze waarop het onderzoeksrapport executiekracht is gedeeld met volksvertegenwoordigingen aan de orde. Er is opgemerkt dat het van belang is dat provincie en gemeenten hier op dezelfde wijze mee omgaan.</p> <p><u>Besluit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het bestuur stelt het verslag van de vergadering op 5 februari 2024 vast.
	<p><i>Ter bespreking</i></p>
7.	<p>Concept agenda AB 6 mei De concept agenda voor het AB van 6 mei 2024 lag ter bespreking voor. Er is afgesproken dat kennismaking met de kwartiermaker Economische Agenda en de opzet voor de evaluatie van Toukomst op proces en output worden toegevoegd aan de agenda. Voor de presentatie van Brainport Eindhoven worden ook ambtenaren uitgenodigd om in een 'tweede ring' aan te sluiten. Koen Schuiling bespreekt met de stuurgroep Economische Agenda of zij op dezelfde dag ter inspiratie in gesprek willen gaan met Brainport Eindhoven.</p>

	Ter informatie
8.	<p>Mededelingen</p> <p>a. Merkmanagement De werkzaamheden voor gastvrijheid (Groninger Store en Martinatoren) en marktwerking vrijetijdseconomie lopen door bij Marketing Groningen, de financiering hiervoor is geregeld voor de komende jaren. Het idee was om met ingang van 2024 een tijdelijke organisatie in te richten voor merkmanagement en marktwerking (kennis)economie, maar dat is vertraagd door het uitblijven van een besluit van de provincie op dit punt. Hierover is 7 maart jongstleden een gesprek geweest tussen bestuurders van de gemeente Groningen en de provincie Groningen, met als uitkomst dat de provincie heeft toegezegd toch, vooralsnog eenmalig, een bijdrage te leveren aan het oprichten van de tijdelijke organisatie. Definitieve besluiten over haar bijdrage neemt de provincie na het gereedkomen van de Economische visie, die nu in ontwikkeling is. Inmiddels is gestart met de werving van merkmanager, die organisatorisch wordt ondergebracht bij de gemeente Groningen.</p> <p>b. Uitkomst bespreking financiële besluitvorming baanbrekers DB 12 februari Het bestuur heeft kennisgenomen van de notitie aan de hand waarvan het DB op 12 februari 2024 heeft gesproken over de financiële besluitvorming bij de baanbrekers. Het DB heeft toen aangegeven dat tot nader order langs de lijnen van deze notitie gewerkt kan worden.</p> <p>c. Stand van zaken Economische Agenda en Sociale Agenda De kwartiermaker Sociale Agenda heeft inmiddels veel organisaties gesproken en bijeenkomsten georganiseerd in vier gemeenten voor inwoners en raadsleden. Er vinden binnenkort gesprekken plaats met directeuren sociaal domein en vervolgens met de stuurgroep over invulling van de agenda. De kwartiermaker Economische Agenda is geworven. De kwartiermaker zal zich de komende tijd breed gaan oriënteren. Voor specifieke onderwerpen, zoals de energietransitie, zal naar verwachting nog externe deskundigheid ingeschakeld worden. Aan het bestuur is voorgesteld om de programmadirecteur Nationaal Programma Groningen in de gelegenheid te stellen om zich twee dagen per week in te zetten voor de kwartiermaker. Dit is besproken met de kwartiermaker en de selectiecommissie. Het bestuur stemt hiermee in.</p> <p>Verder licht de voorzitter toe dat EZK kenbaar heeft gemaakt dat er sprake is van een financieringsprobleem rondom het realiseren van elektrolyser Djewels. Er vinden op dit moment gesprekken plaats tussen EZK en de regio over hoe dit opgelost kan worden.</p> <p><u>Besluit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het bestuur besluit om de programmadirecteur Nationaal Programma Groningen in de gelegenheid te stellen om zich twee dagen per week in te zetten voor de kwartiermaker Economische Agenda, hetgeen betekent dat zij voor die dagen onder verantwoordelijkheid van de opdrachtgever van de kwartiermaker valt.

	<p>d. Inspiratie Brainport Eindhoven Brainport Eindhoven is uitgenodigd om een presentatie te geven voor het AB van 6 mei. Daarnaast wordt een werkbezoek met een delegatie uit het AB aan Brainport Eindhoven gepland, dat zal waarschijnlijk na de zomer plaatsvinden. Jouke de Vries meldt dat het Rijk middelen beschikbaar heeft gesteld voor de doorontwikkeling van Brainport Eindhoven en dat de Rijksuniversiteit Groningen hierin ook een rol gaat spelen. Er is tevens sprake van een mogelijke dependance van ASML in het noorden.</p> <p>e. Monitoring Nationaal Programma Groningen t.b.v. Staat van Groningen/Nij Begun In het kader van het kunnen benutten van de Brede Welvaart-monitor die in opdracht van Nationaal Programma Groningen jaarlijks wordt opgesteld voor de monitoring van Nij Begun/Staat van Groningen, maken de drie Noord-Drentse gemeenten gebruik van het aanbod om de monitor met terugwerkende kracht voor die gemeenten op te stellen. Het bestuur heeft kennisgenomen van een bijgevoegde presentatie die inzicht geeft in wat er is geleerd van de monitor Brede Welvaart van Nationaal Programma Groningen en hoe deze een rol kan spelen in Nij Begun (de Staat van Groningen).</p> <p>f. Scan toekomstbestendigheid Toukomstprojecten Het bestuur heeft kennisgenomen van een procesvoorstel voor het uitvoeren van een scan naar de toekomstbestendigheid van de Toukomstprojecten. Deze scan voert het programmabureau zelf uit. De evaluatie van Toukomst op proces en output wordt uitbesteed.</p> <p>g. Informatie voortgang Toukomst Zoals afgesproken tijdens het AB van 5 februari 2024 is informatie over de voortgang van Toukomst verstrekt aan het college van GS (met een afschrift aan de colleges van B&W) waarbij in overweging is gegeven dit beschikbaar te stellen aan raden en Staten. Het bestuur heeft kennisgenomen van een afschrift van deze stukken.</p>
9.	Rondvraag/ w.v.t.t.k.
10.	Sluiting